

جمهوری اسلامی ایران
مجمع شورا فقهی شورای نگهبان

بیت

شماره: ... ۹۱/ف/۵۶۰

تاریخ: ... ۱۳۹۱/۰۹/۰۱

پوست: ... صلوات

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه ششصد و یازدهم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۱/۸/۲۹ مشتمل بر رسیدگی به ادامه یک اساسنامه و سه طرح و نامه دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور اول، ادامه رسیدگی به اساسنامه سازمان توسعه و عمران دریا و سواحل کشور ارسالی از سوی هیأت وزیران.

ماده ۹، بند الف، تعیین خطمشی و سیاست های کلان سازمان ...

پرسش: نظر بعضی از اعضاء این بود که تعیین خطمشی و سیاست های کلان سازمان مستلزم قانون گذاری بوده و لذا بند مذکور خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می باشد. و این اشکال در بند (ب) ماده ۹ نیز جاری است.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که منظور از بند (الف) و (ب) تعیین خط مشی و سیاست های کلان سازمان و تصویب برنامه های راهبردی ... با رعایت قوانین و مقررات مربوط می باشد و شاهد این ادعا تصریح به این مطلب در صدر ماده ۵ می باشد و لذا خلاف اصل ۸۵ نمی باشد. (البته با توجه به اختلافات برداشت از قوانین که اخیراً شایع شده است تصریح به این قید در بندهای ماده ۹ مناسب است) همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که بند (الف) ماده ۹ خلاف اصل ۱۱۰ قانون اساسی می باشد.

توضیح اینکه تعیین سیاست های کلی نظام به تعیین سیاست های کلان هر سازمان می باشد و در بند (الف) تعیین سیاست های کلان سازمان به عهده شورای سیاست گذاری سازمان مذکور گذاشته شده است و در نتیجه بند (الف) ماده ۹ خلاف اصل ۱۱۰ قانون اساسی می باشد.

لکن نظر بعضی از اعضاء این بود که با توجه به قرینه موجود در صدر ماده ۵ این اساسنامه، مراد از تعیین خطمشی و سیاست های کلان سازمان، تعیین آن با رعایت قوانین و مقررات می باشد و در نتیجه منظور از تعیین سیاست های کلان سازمان، تعیین سیاست های کلی مذکور در اصل ۱۱۰ که از وظایف و اختیارات مقام معظم رهبری «مدظله العالی» دانسته شده است، نمی باشد.

در عین حال نظر بعضی از اعضاء این بود که اگر مراد تعیین خطمشی و سیاست های کلان نظام براساس قوانین و مقررات باشد اشکال در بین نیست ولی اگر مراد تعیین سیاست ها با رعایت قوانین و مقررات باشد ممکن است مستلزم تخلف از اصل ۱۱۰ باشد زیرا تعیین سیاست ها همراه با رعایت قوانین و مقررات - نه بر اساس قوانین و مقررات - چه بسا عام بود و شامل موارد مندرج در اصل ۱۱۰ نیز می گردد.

ماده ۹، بند ت، تصویب دستور العمل های اجرایی ...

پرسش: مبنیاً بر اشکال مذکور در ماده ۲ و ۵ این ماده نیز خلاف شرع می باشد.

ماده ۱۱، بند ۴، تهیه لوایح قانونی مورد نیاز ...

پرسش: ظاهر بند مذکور آن است که خود شورا لایحه را تصویب می نماید و این مطلب مستلزم قانون گذاری و خلاف اصل ۸۵ می باشد البته اگر مراد تهیه لوایح و ارائه آن به شورا همراه با رعایت قوانین و مقررات - از جمله اصل ۸۵ - باشد ایرادی در بین نیست لکن این مطلب خلاف ظاهر بند مذکور می باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان

بیت

شماره: ۹۱/ف/۵۶۰
تاریخ: ۱۳۹۱/۰۹/۰۱
پست: صلوات

ماده ۱۱، بند ۹، ارجاع به داوری و صلح دعاوی ...

بررسی: خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی دانسته شد زیرا بر اساس اصل مذکور ارجاع به داوری و صلح دعاوی موکول به تصویب هیات وزیران و در بعضی موارد موکول به تصویب مجلس شده است و لذا صرف اخذ مجوز از مراجع قانونی کافی نیست. پیشنهاد می شود که به جای عبارت «اخذ مجوز از مراجع قانونی» عبارت «با رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی» آورده شود تا مشکل رفع شود.

مستور دوم: طرح رفع موانع اجرائی قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی و نحوه مجازات متخلفان.
بررسی: خلاف شرع یا قانون اساسی دانسته نشد.

مستور سوم: طرح الحاق کمیته امداد امام خمینی «ره» و جمعیت هلال احمر به فهرست نهادها و مؤسسات مشمول ماده ۱۷۲ اصلاحی قانون مالیات های مستقیم.
بررسی: خلاف شرع دانسته نشد.

مستور چهارم: طرح الحاق یک تبصره به بند (۴۴) و یک تبصره به بند (۴۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.
بررسی: خلاف شرع یا قانون اساسی دانسته نشد.

مستور پنجم: رسیدگی به نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست جناب آقای اباصلت بینانی مبتنی بر ادعای خلاف شرع بودن تبصره ۳، ماده ۴ آیین نامه موضوع تبصره ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۸۳.

بررسی: تبصره ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه در مورد وزارتخانه ها و تأسیسات دولتی است زیرا ماده ۶۳ و تبصره آن چنین می باشد: (ماده ۶۳: دولت موظف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم به منظور ساماندهی و جلوگیری از آلودگی و تخریب سواحل با اولویت دریای خزر طرح جامع ساماندهی سواحل را که متضمن اقدام های ضروری همچون تعیین و آزادسازی حریم و استقرار مدیریت یکپارچه سواحل، ضوابط و استانداردهای زیست محیطی و دریانوردی، صیادی و آبی پروری بازبینی و اصلاح و تکمیل قوانین و مقررات همراه با تعیین مسئولیت دستگاه های ذیربط در زمینه سیاست گذاری، اجراء و نظارت تدوین نماید.

تبصره: دولت موظف است کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی را به شکلی ساماندهی نماید که تا پایان برنامه چهارم عقب نشینی نسبت «۶۰ متر حریم دریا صد در صد «۱۰۰٪» انجام پذیرد آیین نامه اجرائی این ماده ...)

و همانگونه که در تبصره به آن تصریح شده است این تبصره در مورد عقب نشینی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی می باشد و قهراً تبصره ۳ ماده ۴ آیین نامه اجرائی موضوع تبصره ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه نیز در مورد موارد دولتی می باشد و لذا استناد نمودن به تبصره ۳ مورد شکایت و منع نمودن مالکین شخصی از تصرف در املاک خود و منع ایشان از احداث بنادر ملک خود هیچ وجه قانونی نداشته و خلاف می باشد.

البته اعلام این مطلب از وظائف دیوان عدالت اداری است که باید خلاف قانون بودن نظر کارشناس اداره مزبور را اعلام دارد و این ترتیب حق شاکی را احیاء نماید و مانع از تجاوز به حق او گردد.

سید حسن طاهری خرم آبادی
رئیس مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان
از طرف کمیته بررسی کننده